

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Náhrada škody za neoprávněný odběr elektrické energie

Rostoucí ceny elektřiny a počet zařízení elektrinou poháněných, i když je jejich energetická náročnost nižší než dříve, a tedy zároveň rostoucí spotřeba elektřiny, vedou některé vykuky k jejímu neoprávněnému odběru, jímž způsobují škodu dodavatelům elektřiny. Zajímavý judikát k pozoruhodnému případu černého odběru vydal Nejvyšší soud, i když si troufám tvrdit, že k jeho posouzení a autoritativnímu vyřešení by postačoval pouhý selský rozum bez jakéhokoliv právního vzdělání, aniž by jím musel být zatěžován právě Nejvyšší soud, dovoláními zahlcený.

Distributorská společnost a též soud prvního stupně dovedl ve sporné věci o náhradu škody způsobené neoprávněným odběrem odpovědnost žalované fyzické osoby za neoprávněný odběr elektřiny z elektrizační soustavy na určitém místě pouze ze zjištění, že žalovaný (bývalý zákazník) měl (nechal si) po řádném ukončení smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny mezi ním a žalujícím distributorem (včetně toho, že pracovníci distributora odmotovali ke dni skončení smluvního vztahu na odběrném místě elektroměr) v domě, jehož nebyl ani vlastníkem, ani nájemcem a kde se nezdržoval, nahlášený trvalý pobyt, disponoval nadále klíči od nemovitosti (ačkoliv nebyl jediný), a to přestože škoda vznikla až ukončení smluvního vztahu. Žalobce přitom ani netvrdil, ani neprokazoval, že by elektrickou energii spotřeboval žalovaný, přesto soud prvního stupně dovedl objektivní odpovědnost žalovaného za neoprávněný odběr. Jeho rozsudek změnil odvolací soud a žalobu zamítl. Na základě dovolání žalující strany se věcí zabýval Nejvyšší soud ČR.

NS ČR v odůvodnění svého rozsudku spis. zn. 25 Cdo 1803/2017, ze dne 31. 8. 2017, odkázal na právní úpravu, kdy podle ust. § 51 odst. 1 písm. a) a c) zákona č. [458/2000](#) Sb., ve znění pozdějších předpisů, neoprávněným odběrem elektřiny z elektrizační soustavy je odběr bez právního důvodu nebo pokud právní důvod odpadl, odběr bez měřicího zařízení, pokud odběr bez měřicího zařízení nebyl smluvně sjednán, jakož i ust. odst. 3 § 51, podle něhož při neoprávněném odběru elektřiny je osoba, která neoprávněně odebírala nebo odebírá elektřinu, povinna nahradit v penězích vzniklou škodu, přičemž nelze-li zjistit vzniklou škodu na základě prokazatelně zjištěných údajů, je povinna uhradit škodu určenou výpočtem podle hodnoty hlavního jističe před elektroměrem nebo předřazeného jisticího prvku a obvyklé doby jejich využití, nedohodnou-li se obě strany jinak. Škodou jsou i prokazatelné nezbytně nutné náklady vynaložené na zjišťování neoprávněného odběru elektřiny. Tato právní úprava zakládá dodavateli elektřiny nárok na náhradu škody za neoprávněně odebranou energii, a to vůči tomu, kdo ji v rozporu se smluvními podmínkami či zákonem na úkor dodavatele odebral.

Zákon blíže nedefinuje osobu neoprávněného odběratele, hovoří pouze obecně o osobě, která neoprávněně odebírala nebo odebírá elektrickou energii. K založení odpovědnosti za zakázané jednání podle energetického zákona je třeba (vedle splnění ostatních podmínek) i dostatečně podložený závěr o osobě škůdce. Vzhledem ke specifickým poměrům při dodávkách energií nemusí být vždy jednoznačné, kdo neoprávněně elektřinu odebral a použil ve svých spotřebičích, proto může být za povinnou považována i osoba, kterou s odběrným místem či prostorami, v nichž došlo k zásahu do rozvodné sítě umožňujícímu neoprávněný odběr, pojí určitý relevantní vztah (věcný, obligační či faktický). V první řadě půjde o vlastníka nemovitosti, případně nájemce, či osobu, která je i z jiného důvodu odběratelem.

Trvalý pobyt po faktickém odstěhování a ukončení odběru o ničem nesvědčí

Jenom z toho, že tu byl smluvně-odběratelský právní vztah, nelze bez dalšího dovozovat neoprávněný odběr původního odběratele v době po jeho skončení, jestliže tu jsou okolnosti dokládající, že on sám elektřinu neodebral, ani že neumožnil odběr ve prospěch jiných osob. Okolnost, že na adrese odběrného místa byl žalovaný hlášen k trvalému pobytu, má význam spíše evidenční a sama o sobě o faktickém stavu a vztahu žalovaného k nemovitosti nic nedokládá. Stejně tak skutečnost, že žalovaný měl klíč od domu, neznamena takové panství nad věcí, v níž ke vzniku škody došlo, které by bylo srovnatelné s výkonem vlastnického či nájemního práva. Odebrala-li nezjištěná osoba neoprávněně elektřinu v době, kdy k odběrnému místu neexistoval smluvní vztah mezi dodavatelem a žalovaným, který není vlastníkem ani nájemcem domu, byť zde má hlášen trvalý pobyt, avšak prokázal, že se tu fakticky nezdržuje, přičemž nemovitost v rozhodném období, jak bylo zjištěno, užívala skupina neidentifikovaných osob, je správným závěr odvolacího soudu o nedostatku pasivní věcné legitimace žalovaného ve sporu o náhradu škody za neoprávněný odběr elektrické energie.

Terezie Nývltová Vojáčková

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Co jsou zaměstnanecké opce a jak funguje jejich zdanění v roce 2026](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc březen 2026](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [10 otázek pro ... Michala Kunu](#)
- [Souhrn významných událostí ze světa práva](#)
- [Rovné odměňování a transparentnost mezd: nové povinnosti zaměstnavatelů](#)